

Взаємозв'язок політики і управління: теоретичний і прикладний аспект

матеріали круглого столу
(м. Дніпро, 2 червня 2017 р.)

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

Взаємозв'язок політики і управління: теоретичний і прикладний аспект

матеріали круглого столу
(м. Дніпро, 2 червня 2017 р.)

Дніпро
ДРІДУ НАДУ
2017

УДК 321.01:35
ББК 66.01+67.401
В 40

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Дніпропетровського регіонального
інституту державного управління
Національної академії державного
управління при Президентіві України,
(Протокол № 05/205 від 24 травня 2017 р.)*

Редакційна колегія:

С.О. Шевченко, д-р наук з держ. упр., професор, О.Б. Кіреєва, канд. наук з держ. упр., доцент, Т.В. Хміль, канд. філос. наук, доцент.

В 40 Взаємозв'язок політики і управління: теоретичний і прикладний аспект : матеріали круглого столу / за заг. ред. С.О. Шевченка. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 185 с.

Уміщені тези доповідей учасників круглого столу «Взаємозв'язок політики і управління: теоретичний і прикладний аспект», присвячених нормативно-правовим та організаційним засадам, закордонному досвіду становлення публічного адміністрування; проблемам співвідношення політики та управління; соціальним складовим становлення та розвитку публічного адміністрування в Україні; публічній службі в контексті концепції розмежування посад та запровадження принципу політичної нейтральності; проблемам формування політичної свідомості та політичної культури; трансформації ролі та місця соціально-політичних складових становлення публічного адміністрування в контексті процесів глобалізації та інтеграції; інформаційному забезпеченню управлінських процесів в Україні.

Розраховано на фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів, студентів вищих навчальних закладів.

УДК 321.01:35
В 40

© ДРІДУ НАДУ, 2017

ЗМІСТ

Акімова Л. М., Акімов О. О. Політична культура громадян в контексті розвитку України.....	8
Акопян Л. С. Інформаційне забезпечення управлінських процесів у Україні.....	10
Андрійв М. М. Удосконалення системи розподілу компетенцій та повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування.....	13
Антонова О. Р. Тенденції розвитку сімейної політики за участю держави та громадськості.....	17
Артеменко І. В. Актуалізація ролі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної молодіжної політики.....	19
Артеменко Р. Ю. Особливості формування політичної культури в сучасному українському суспільстві.....	21
Бакай А. Є. Еволюція ролі інтеграційних факторів у системі управління медичним захистом населення України.....	24
Балута І. В. Взаємодія державної влади з неурядовими організація як умова покращення основних засад діяльності політики і управління.....	26
Беззубко Л. В., Омельченко О. Є. Прозорість і відкритість в діяльності органів державної влади.....	28
Богущька С. В., Павленко Л. В. Professional competence of civil servants in Ukraine.....	30
Борисова Н. В. Запровадження політичної неупередженості як основоположного принципу державної служби: нормативно-правовий аспект.....	32
Бородін Є. Є. Використання медіативної взаємодії в управлінні суспільством.....	33
Весельська М. В. Трансформація оцінювання діяльності чиновника в сфері освіти відповідно до інтеграційних процесів становлення української держави.....	36
Витко Т. Ю. Лояльність та політична нейтральність публічних службовців.....	38
Возняк О. М., Малишева Т. А., Карасевич С. П. Інформаційне забезпечення стратегічного планування інновацій у сфері охорони здоров'я України.....	41
Ворона П. В. Психологічні засади іміджу політика: українські реалії.....	43
Вуколов В. В. Технологія «великих даних» в управлінських процесах державою.....	47
Голубчик Г. Д. Взаємодія управління і політики щодо суспільної пам'яті: концептуалізація понять в сучасній управлінській науці.....	48
Гребя Р. В. Організаційно-економічний механізм реформування системи соціальних послуг в Україні.....	51

Деберіна Х. К., Павленко Л. В. Political responsibility in public administration.....	54
Дунаєв І. В. Економічна політика регіону і цільові механізми її модернізації: альтернативний погляд до управління за траєкторією..	55
Дяченко А. В. Захист внутрішньо переміщених осіб в Україні як складова гуманітарної політики.....	59
Ермакова Э. Э. Статистика инноваций в современной экономике...	62
Жушман І. М. Формування політичної свідомості у сучасній Україні.....	64
Іванова Л. Б. Дебіторська заборгованість: облік в умовах антикризового управління боржника.....	66
Іванчук Г. М. Теоретичні аспекти публічного управління як моделі організації державного управління в умовах модернізації в Україні..	69
Івашина Л. П. Вплив органів публічної влади на розвиток сільського зеленого туризму.....	76
Ігнатенко О. П. Державне регулювання сфери біоенергетики шляхом створення фінансово-економічного механізму.....	78
Каюн С. В. Діяльність органів публічної влади як чинник впливу на політичну свідомість громадян.....	81
Кірсєва О. Б. Створення системи управління знаннями в органах публічної влади як умова підвищення ефективності прийняття рішень.....	83
Кігуашвілі Л. І. Правові аспекти запровадження громадського контролю за діяльністю органів публічної влади.....	86
Козак В. І. Модернізація публічного управління в умовах глобалізації.....	88
Костецька Л. М. Політична культура виборів в Україні.....	91
Кривенкова Р. Ю., Штел Ю. В. Взаємозв'язок управління та політики в галузі туризму.....	93
Куйбіда С. В. Структурні зрушення в економіці в контексті публічного управління.....	95
Куц Я. В. Критерії визначення локальної природної монополії у сфері житлово-комунальних послуг.....	98
Кюрджисва Р. В., Мохова Ю. Л. Реалізація програми підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування в Україні.....	101
Лепеха А. В. Механізм стратегічного управління розвитком Державної фіскальної служби України.....	102
Липовська К. О. Оцінювання інтелектуального потенціалу територіальної громади.....	104
Литвиненко В. А. Управління людськими ресурсами у публічному адмініструванні – сучасний погляд.....	106
Матвєєва О. Ю. Трансформація ролі держави й місця публічного адміністрування в контексті активізації глобалізаційних процесів....	109

Микольченко В. С. Політична культура як чинник формування соціальної активності молоді.....	111
Михайловська О. В. Місце комунікаційної взаємодії в системі публічного управління.....	114
Мишкова М. П. Управление задолженностью: прикладной аспект..	115
Мороз С. А. Інтернаціоналізація вищої освіти як складова інтеграційних процесів системи вищої освіти та факторів впливу на її якість.....	118
Незять В. І. Управління цілями державної служби: теоретичні підходи.....	120
Новак-Каляєва Л. М. Права людини в політичній свідомості та політичній культурі: проблемні аспекти.....	122
Овсяник В. М. Інформаційне забезпечення управління системи цивільного захисту.....	125
Оліфіренко Л. Д., Віктор Т. М. Інституційні аспекти двоїстості судового управління.....	127
Пахнін М. Л. До питання сутності і змісту PR-діяльності в органах державної влади в Україні.....	129
Пашко Л. А. Сучасні підходи до виборчої кампанії в контексті місії політичної культури.....	131
Пісчанська Ю. В. Публічна політика та її ресурсне забезпечення...	133
Подскальна О. А. Державна політика та державне управління у сфері цивільного захисту: на шляху реформ.....	136
Помаза-Пономаренко А. Л., Лукиша Р. Т. Державне управління людським капіталом як функціонал забезпечення соціального розвитку безпеки регіонів й інтеграції.....	138
Попович Н. Г. Категорія стабільності у політико-адміністративних відносинах.....	141
Решевець І. В. До питання нормативно-правового забезпечення суб'єктів політико-адміністративного менеджменту.....	143
Розмаріцина Н. А. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на процес надання адміністративних послуг в Україні....	145
Романенко Є. О. Корупція в Україні.....	147
Савіна Т. В. Керівні кадри системи охорони здоров'я: нормативно-правовий аспект.....	149
Садовська Л. М. Державні пріоритети та стратегічні орієнтири в сфері патріотичного виховання молоді в Україні.....	151
Самойленко Ю. С. Формування ефективної системи державного управління в контексті взаємодії політики та управління.....	153
Семенець-Орлова І. А. Процедурні аспекти та особливості інформаційного забезпечення управління освітніми змінами на інституційному рівні.....	156
Сергієнко Е. О. Формування громадянських компетентностей – важлива передумова реформування системи державного управління	159

Стукалін Т. А. Криза у ЄС та її вплив на політику у сфері колективної безпеки та оборони Союзу.....	162
Тинкован О. В. Людські ресурси через призму взаємодії політики й управління.....	164
Хміль Т. В. Громадянська відповідальність як умова розвитку громадянського суспільства.....	166
Чеботарь Е. Р. Особенности коллаборативного потребления как новой формы управления в иерархических и сетевых структурах....	168
Чуп І. А. Проблеми формування політичної культури громадянського суспільства.....	170
Шановалова І. Б. Засади державної політики у сфері прав людини та завдання публічного управління.....	172
Шевченко Н. П. Трансформація пенсійної системи України в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції.....	174
Шевченко С. О. Передумови становлення та механізм публічного управління якістю вищої освіти в Україні.....	176
Шклярук М. Г. Роль стратегічних комунікацій в управлінських процесах.....	180
Шумляєва І. Д. Реалізація політичної функції територіальної громади.....	182

АКИМОВА ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА

*к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки природокористування
Національного університету водного господарства та природокористування*

АКИМОВ ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСІЙОВИЧ

*к. держ. упр., доцент, начальник відділу правового забезпечення
Національної служби посередництва і примирення*

**ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ГРОМАДЯН
В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**

Політична поведінка громадян сучасної України характеризується впливом політичних орієнтацій, типів поведінки, певних стереотипів, що сформувалися за часів радянської влади. Незважаючи на це, останнім часом спостерігається досить висока активність громадян під час виборчих кампаній, опитувань громадської думки, інших суспільно-політичних акцій, що є ознакою демократичного розвитку суспільства.

Визначення «політична культура» має багато тлумачень, серед яких можна виділити такі: система переконань, почуттів та вірувань. Ці тлумачення надають політичному процесу порядок і значимість і, як наслідок, забезпечують прийняття основних правил, котрі корегують поведінку в політичному процесі. На думку визначних мислителів, політичну культуру можна тлумачити як систему переконань про моделі політичної поведінки і політичні інститути (С. Верба); модель орієнтації і поведінки в політиці (В. Розенбаум); сукупність позицій, цінностей і зразків поведінки, що торкаються взаємовідносин влади і громадян (Є. Вятр) [8]. На думку Н. Кейзерова, політична культура – це ідеологічне, надбудовне явище, особливий різновид культури, якість, спосіб духовно-практичної діяльності і відносин, що забезпечують відбиття, закріплення й реалізацію докорінних класових і суспільних інтересів [7]. У загальному розумінні політична культура – це культура політичного мислення і політичної діяльності, ступінь цивілізованості характеру і способів функціонування політичних інститутів, організації всього політичного життя у суспільстві [2].

Західні вчені М. Доган та Д. Пелассі зазначають: «Саме культура, що визначає позиції людей, відчутно впливає на форми політичної активності, є сутнісним елементом політичного життя народу. Ось чому ми повинні вітати дослідження, які ставлять за мету зрозуміти, чим визначається суть політичної культури, від чого вона залежить, як, разом з якими процесами, під впливом яких конфліктів, подій вона формується» [3]. Термін «політична культура» в українській політичній літературі вперше вжив В. Липинський. У його розумінні сутність політичної культури полягає в поєднанні, у «рівновазі» між «політичною творчістю» й «політичною наукою», що забезпечує високу «політичну вмілість» провідної верстви нації та всього народу. «Пристосування до політичної творчості даних політичної науки, – писав В. Липинський, – виходить у сферу політичної умілості. Така чи інша рівновага між першою і другою – таке чи інше уміння використовувати для творчості дані науки – лежить в основі того, що прийнято звати політичною культурою» [5, с. 74].

Слід сказати про те, що на сьогодні з розвитком інформаційних технологій одним із найбільш ефективних шляхів формування політичної культури є інформаційно-комунікаційна, тобто діяльність засобів масової інформації. До них слід віднести не лише газети, журнали, телевізійні новини,

але ще й ЗМІ, які широко представлені у мережі Інтернет. Особливо велику роль на формування політичної культури мають маленькі ЗМІ кожної області чи міста, які ґрунтуються на порівняно вузькій групі постійних читачів, але тим самим вони впливають на формування політичної культури відповідного регіону. Їх ще називають «четвертою гілкою влади», яка повинна бути «арбітром» перших трьох та нести об'єктивну інформацію та аналіз суспільству.

Не можна не назвати ще один із шляхів впливу на політичну поведінку – це навчальний і виховний процес у закладах освіти. Саме під час навчання та у стінах шкіл, коледжів, вузів проходить значна частина політико-правового виховання. Не слід також забувати про той вплив, який здійснює інститут політичної еліти на формування політичної свідомості та політичної культури. Політичні лідери є джерелом «достовірної інформації» через промови та заяви, очікуючи на підтримку громадян. Громадяни, сподіваючись на реалізацію їхніх інтересів, що відповідають цілісній складовій їхньої політичної культури, віддають свій голос за того чи іншого кандидата або проявляють апатію до виборчого процесу, що також є показником політичної системи загалом та політичної свідомості громадянина особисто. Від того, наскільки якісно політичний лідер буде реалізовувати обіцянки виборців та відповідатиме політико-культурним настановам буде залежати його легітимізована політична активність [8]. Фундаментальні перетворення політичного життя не можливі без трансформації політичної культури, яка в кожній ситуації є синтезом моментів формування, функціонування та розвитку, що робить її динамічною складною системою [1, с. 37].

Якісна зміна політичної культури призведе до зміни політичної поведінки громадян. Тобто політична поведінка трансформується під впливом як інституційних, так, і не інституційних чинників, котрі окреслюються суспільним станом і потенціалом соціально-політичної активності суб'єктів та об'єктів політики.

Важливо, щоб в процесі транзиту від тоталітаризму до демократії змінювалась політична поведінка громадян, їх політична культура. В умовах модернізації політичної системи суспільства зростає роль і значення політичної соціалізації, результатом якої і повинна стати «нова політична культура». Для її формування важлива не тільки інституційна трансформація, а й створення іншої системи культурних цінностей, тобто трансформація культури діяльності політичних інститутів. У більшості країн постсоціалістичного простору йде переважання на інституціональному рівні політичної культури радянського типу, що справляє гальмівний вплив на темпи суспільних перетворень. Це пов'язане, в першу чергу, з незмінністю політичної еліти. Перехід до демократичного політичного режиму відбувався шляхом входження старих еліт, що виховані на канонах ієрархічної підпорядкованості, у нові структури та відносини. Нездатність і небажання цих еліт поставити інтереси суспільства вище власних інтересів і амбіцій є головною перешкодою на шляху становлення демократії [6]. Також трансформація політичної культури в Україні відбувається на фоні латентного чи явного конфлікту. Перетворення в суспільстві і державі співпадають у часі з циркуляцією індивідуальних та групових інтересів, що призводить до зіткнення їх носіїв. Конфліктна складова є небезпечною. На думку В. С. Комаровського, «чим в більшій мірі конфлікт об'єктивується за межами індивідуальних інтересів і чим більше він пов'язаний з основними цінностями конфліктуючих груп, суспільства загалом, тим він більш загострюється і тим

вірогідніше використання силових методів його вирішення» [4, с. 3]. Оскільки основними рисами української політичної культури є політична пасивність, амбівалентність – це позначається на політичній поведінці електорату. Потрібно відзначити, що події Помаранчевої революції вплинули на політичну поведінку громадян та рівень політичної культури; суспільство звикло до вільного висловлювання думок, плюралізму політичних ідей, цінностей. Незважаючи на всі ці позитивні зміни, політична культура українського суспільства, а особливо молоді, залишається на рівні спостерігача за політичними процесами. Пасивність політичної поведінки молоді можливо подолати лише через утвердження демократичних ідеалів, цінностей. Здавалось, що двадцятирічний етап формування нового стилю політичної поведінки повинен мінімізувати авторитарно-тоталітарні тенденції в структурі політичної культури, але більшість фахівців відзначають, що подолати вище зазначені тенденції в найближчий час неможливо.

Список використаних джерел:

1. Алмонд Г. Гражданская культура и стабильность демократии / Г. Алмонд, С. Верба // Полис. – 1992. – № 2. – С. 25 – 37.
2. Брегеда А. Політологія : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / А. Брегеда. – К. : КНЕУ, 1999. – 108 с.
3. Доган М. Сравнительная политическая социология / М. Доган, Д. Пеласси // Соц.-полит. журнал. – 1994. – С. 98 – 105.
4. Комаровский В. Политический конфликт и политические ценности: сравнительный анализ / В. Комаровский // Политическая теория: тенденции и проблемы. – М. : РАУ, 1994. – 253 с.
5. Липинський В. Листи до братів-хліборобів про ідею і організацію українського монархізму / В. Липинський. – К. : Філадельфія, 1995. – С. 74 – 75.
6. Пробийголова Н. В. Особливості процесу трансформації політичної культури на постсоціалістичному просторі / Н. В. Пробийголова. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Polzap/2010_1/15.pdf.
7. Санистебан Л. Основы политической науки / Л. Санистебан. – М., 1992. – С. 5 – 7.
8. Цыганков П. Политология Роберта Даля / П. Цыганков // Социально-политические науки. – 1990. – № 10. – С. 88.

АКОПЯН ЛУСІНЕ САМВЕЛІВНА

*слухач I курсу кафедри парламентаризму та політичного менеджменту
Національної академії державного управління при Президентові України*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Розглянуто та зображено роль та місце інформаційного забезпечення в процесі прийняття управлінського рішення. Визначені поняття та загальна структура інформаційного забезпечення процесу прийняття, підготовки та контролю реалізації управлінського рішення.

Розвиток нашої держави, а і будь-якої іншої держави супроводжується численними прийняттями управлінських рішень. Підвищення результативності підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень

Наукове видання

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОЛІТИКИ І УПРАВЛІННЯ:
ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ**
матеріали круглого столу
(м. Дніпро, 2 червня 2017 р.)

За зміст та мовностилістичне редагування
відповідальність несуть автори

Комп'ютерний оригінал-макет О. Б. Кіреєвої

Ум. друк. арк. 10,7

Обл.-вид. арк. 13,9

Тираж 100 пр.

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
Україна, 49044, Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 29
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1743 від 06.04.2004

Видруковано у повній відповідності до оригінал-макета
ПП «Монолит»

49038, м. Дніпропетровськ, вул. Ленінградська, 56 Тел.: 34-08-73
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 273 від 08.12.2000